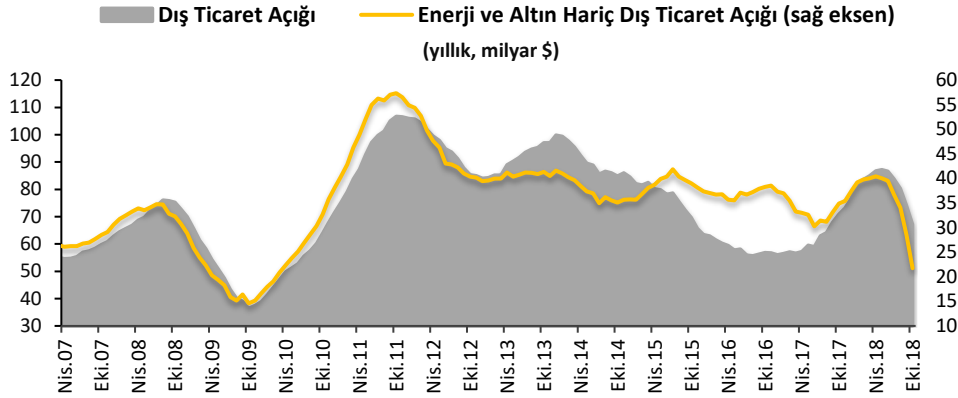
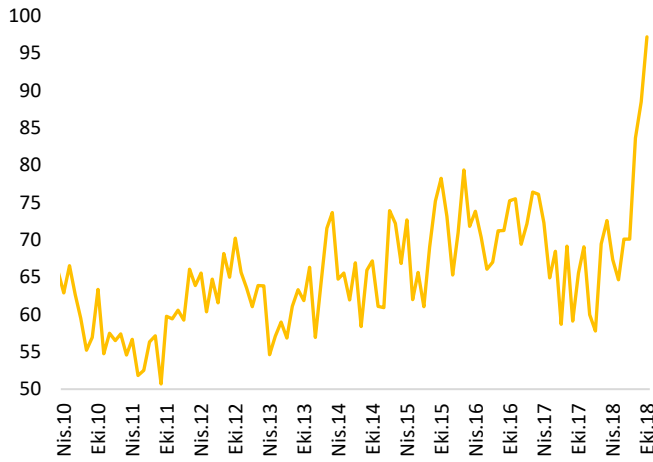

Dış ticaret açığı Ekim ayında 456 milyon dolar oldu.

Ekim ayında ihracatın yıllık bazda %13 artması ve ithalatın %23.8 azalması sonucunda dış ticaret açığında %93.8 seviyesinde sert bir azalış oldu. Böylece dış ticaret açığı Ekim ayında hızlanarak daralmaya devam etti. Söz konusu hızlanmada, ithalattaki azalışın ivme kazanmasının yanı sıra ihracatın artmaya devam etmesi etkili oldu. Haziran ayından itibaren gerilemeye başlayan 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı ise azalışını Ekim ayında da sürdürdü. Haftalık raporumuzun bu bölümünde Ekim ayı dış ticaret gelişmelerini inceleyeceğiz.

Kaynak: TÜİK

İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)

Kaynak: TÜİK

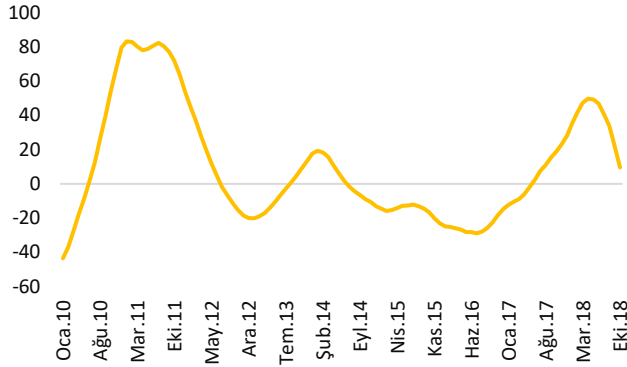
Ekim ayında dış ticaret açığı 2017 yılının aynı ayına göre %93.8 azalışla 456 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. Haziran ayı itibarıyla düşüşe geçen dış ticaret açığı Ekim ayında da daralmaya devam etti. İhracat yıllık bazda %13 artışla 15.7 milyar dolar, ithalat ise %23.8 azalışla 16.2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Dış ticaret açığının toparlanmasını sürdürmesinde ithalatın düşüşünün hızlanmasının yanı sıra ihracatta Ekim ayında yaşanan artış etkili oldu. 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı geçen yılki seviyesi olan 71 milyar dolardan 67.2 milyar dolara gerileyerek 2017 yılı Nisan ayından sonra ilk defa düşüş yaşanmış oldu. Enerji ve altın hariç dış ticaret açığı ise 34.9 milyar dolardan 21.8 milyar dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı

ise, tarihsel olarak zirve seviye olan %97.2 seviyesinde gerçekleşti. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre ihracattaki artışın yanı sıra ithalatta düşüş yaşanmasıyla dış ticaret açığı %85.3'e geriledi ve 3 aylık ortalamalar bazında dış ticaret açığının artış hızı daha da yavaşladı. Dış ticaret açığı gelişmelerine Ocak-Ekim dönemi itibarıyla bakıldığında, ihracatın 2017 yılının aynı dönemine göre %7.6 artarak 138.7 milyar dolar, ithalatın %0.1 artarak 190.3 milyar dolar olduğu görülüyor. Aynı dönemde dış ticaret açığı ise %15.7 düşüşle 51.6 milyar dolara geriledi.

	Ekim				Ocak-Ekim			
	2017 (milyar \$)	2018 (milyar \$)	Pay (%)	Değişim (%)	2017 (milyar \$)	2018 (milyar \$)	Pay (%)	Değişim (%)
İhracat (Toplam)	13.9	15.7	100.0	13.0	129.0	138.7	100.0	7.6
Sermaye (yatırım) malları	1.6	1.8	11.7	17.3	15.0	16.2	11.7	8.3
Ara (ham madde) malları	6.3	7.3	46.7	17.4	60.5	65.9	47.5	8.9
Tüketim malları	6.0	6.5	41.1	6.9	53.0	56.0	40.4	5.8
Diğerleri	0.0	0.1	0.5	62.6	0.6	0.6	0.4	2.8
İthalat (Toplam)	21.2	16.2	100.0	-23.8	190.2	190.3	100.0	0.1
Sermaye (yatırım) malları	3.1	2.0	12.6	-34.9	26.4	24.5	12.9	-7.1
Ara (ham madde) malları	15.3	12.7	78.4	-17.3	140.3	145.5	76.5	3.8
Tüketim malları	2.7	1.4	8.5	-50.2	23.0	19.6	10.3	-14.7
Diğerleri	0.0	0.1	0.5	784.5	0.5	0.7	0.4	25.1

Kaynak: TÜİK

Mevsimsellikten Arındırılmış Dış Ticaret Açığı (momentum)

Dış ticareti verilerinin detaylarına bakıldığında, Ekim ayı dış ticaret açığının geçen yılın aynı dönemine göre azalmasında ihracattaki toparlanmanın yanı sıra ithalattaki düşüşün sürmesi etkili oldu. Yaz aylarında döviz piyasalarında yaşanan sert dalgalanma ve ekonomik aktivitede yaşanan yavaşlama ithalatçıların yapacakları ithalatı ertelenmesine yol açtı. Bu durum ithalatın son 5 aydır gerilemesinde etkili olurken ihracatçıların kurlardaki artıştan faydalanarak ihracat fiyatlarını düşürmeleri ve miktar olarak daha fazla ihracat yapmaları ihracattaki toparlanmayı

destekledi. Eylül ayındaki belirgin artışın ardından Ekim ayında %13'lük yükseliş kaydeden ihracat fasıllar itibarıyla incelendiğinde, söz konusu artışta en büyük rolü motorlu kara taşıtları, demir ve çelik ile kıymetli veya yarı kıymetli taşlar fasıllarının oynadığı görülüyor. Fasıllar bazında ithalatta ise, en belirgin gerilemenin motorlu kara taşıtları, elektrikli makina ve cihazlar ile kıymetli veya yarı kıymetli taşlar fasıllarında olduğu görülüyor. Enerji dış ticareti aylık rakamların yanı sıra 12 aylık kümülatif rakamlarla da ivme kaybetse de artmaya devam etti. 12 aylık kümülatif enerji hariç dış ticaret açığı ise, düşüşünü sürdürdü. Altın dış ticareti son üç aydır üst üste fazla verirken altın hariç dış ticaret açığı ise, Ekim ayında %90 azalarak 0.7 milyar dolara geriledi. Altın ticareti tarafındaki olumlu görünüme rağmen enerji ithalatının doğal gaz fiyatlarındaki yükselişin de etkisiyle artışını sürdürdüğü görülüyor. Bu gelişmeler doğrultusunda 12 aylık kümülatif enerji ve altın hariç dış ticaret açığı azalmaya devam etti.

Sonuç olarak, Ekim ayında dış ticaret açığındaki toparlanma hızlanarak devam etti. Böylece 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı geçen yılki seviyesi olan 71 milyar dolardan 67.2 milyar dolara geriledi. Son aylarda ihracatta yaşanan olumlu görünümde yaz aylarında döviz piyasalarında yaşanan dalgalanma sonrasında ihracat fiyatlarında düşüş yaşanması ve ihraç edilen mallarda miktar bazında artış görülmesi belirleyici oldu. İthalatta ise, ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın yanı sıra TL'deki sert değer kaybı sonucunda yurtdışından ithal edilen malların pahalılaşması ithalatın ertelenmesine ve ithalatın son aylarda gerilemesine neden oldu. Önümüzdeki dönemde kurlarda yaşanan sakinleşme ve ekonomik aktivitenin canlandırılması için alınan önlemler (ÖTV indirimleri, taksit sayısının artırılması vb.) ile ekonomide yaşanacak dengelenme sonucunda ithalatın ivme kazanmasını bekliyoruz. Ayrıca ithalatta önemli paya sahip olan enerji ithalatı, hem kış ayları nedeniyle enerji talebinin yüksek seyretmesi hem de petrol fiyatlarının ileri vadeli kontrat fiyatları olması nedeniyle petrol fiyatlarındaki düşüşün dış ticaret

açığına olumlu katkısının sonraki yılda baz etkisiyle görülebilecek olması sebebiyle artmaya devam edebilir. Bu sebeple dış ticaret açığındaki düşüş önümüzdeki dönemde yavaşlayabilir. Ancak yılın son iki ayında ithalatta görülebilecek yükselişe karşın geçen yılın baz etkisiyle dış ticaret açığındaki azalışın devam etmesini bekliyoruz. Bu beklentimiz doğrultusunda yılsonu 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı beklentimizi 67 milyar dolardan 63 milyar dolara revize ediyoruz.

Haftalık Veri Takvimi (03-07 Aralık 2018)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
3.12.2018	Türkiye	TÜFE (Kasım, a-a)	%2.67	-%1.44(Açıklandı.)
		ÜFE (Kasım, a-a)	%0.91	-%2.53(Açıklandı.)
	ABD	ISM İmalat Endeksi (Kasım)	57.7	57.5
		İmalat PMI (Kasım)	55.4	55.4
	Euro Bölgesi	İmalat PMI (Kasım)	51.5	51.5
		Almanya	İmalat PMI (Kasım)	51.6
	İngiltere	İmalat PMI (Kasım)	51.1	52
		Japonya	İmalat PMI (Kasım)	51.8
4.12.2018	Türkiye	Reel Efektif Döviz Kuru (Kasım)	69.03	--
	Euro Bölgesi	ÜFE (Ekim, y-y)	%4.5	%4.5
5.12.2018	ABD	Fed Bej Kitap Raporu	--	--
		ISM Hizmet Endeksi (Kasım)	60.3	59.5
		Hizmet PMI (Kasım)	54.4	54.4
		ADP Özel Sektör İstihdamı (Kasım)	227 bin kişi	195 bin kişi
	Euro Bölgesi	Perakende Satışlar (Ekim, y-y)	%0.8	%2
		Hizmet PMI (Kasım)	53.1	53.1
	İngiltere	Hizmet PMI (Kasım)	52.2	52.5
	Japonya	Nikkei Hizmet PMI (Kasım)	52.4	--
6.12.2018	ABD	Dayanıklı Mal Siparişleri (Ekim)	-%4.4	-%2.4
		Dış Ticaret Dengesi (Ekim)	-54 milyar \$	-54 milyar \$
		Haftalık İşsizlik Başvuruları (Aralık)	234 bin kişi	225 bin kişi
		Fabrika Siparişleri (Ekim, y-y)	%0.7	-%2.0
	Almanya	Fabrika Siparişleri (Ekim)	-%2.2	-%3.1
7.12.2018	Türkiye	Hazine Nakit Dengesi (Kasım)	-1,465 milyon TL	--
		ABD	Tarımdışı İstihdam (Kasım)	250 bin kişi
		İşsizlik oranı (Kasım)	%3.7	%3.7
		Ortalama Saatlik Kazançlar (Kasım, y-y)	%3.1	%3.0
		Michigan Üni. Tük. Güv. Endeksi (Aralık, öncül)	97.5	97
	Euro Bölgesi	GSYH (3. çeyrek, y-y)	%1.7	%1.7
	Almanya	Sanayi Üretim Endeksi (Ekim, y-y)	%0.8	%2.1
	Japonya	Öncül Göstergeler Endeksi (Ekim, öncül)	104.3	104.9